

GENOOTSCHAP JORIS VAN SEVEREN, op 11 oktober 1941 opgericht als vereniging zonder winstoogmerk om de gedachtenis van de op 20 mei 1940 vermoorde leider van het **Verbond van Diet-sche Nationaal Solidaristen** (Verdinaso) Joris van Severen levendig te houden. Al op 5 oktober 1940 werd met hetzelfde doel in Gent op initiatief van Jef François een Joris van Severen Herdenkingskomi-teit opgericht waarin Verdinaso-leiders en vrien-den van Van Severen zetelden. De vereniging wilde tevens de Belgische verantwoordelijken voor de moord doen vervolgen en bestraffen. Het initiatief liep dood door de interne verdeeldheid van het Verdinaso en het uiteindelijke verdwijnen ervan in mei 1941 bij de oprichting van de Eenheidsbewe-

ging-VNV. Luc Delafortrie was een van de Verdinaso-leiders die de overstap naar het Vlaamsch Nationaal Verbond (VNV) waagde, maar al na enkele maanden weer opstapte uit ideologische onvrede. Hij had zich in september 1941 in het huis van Van Severen te Brugge gevestigd met de bedoeling diens nalatenschap te beheren. Delafortrie gaf het bestaande Herdenkingskomiteit een wettelijke vorm als vereniging zonder winstoogstmerk. Maar de samenstelling van de stichtende leden en de raad van beheer maakt duidelijk dat Delafortrie zich trachtte te distantiëren van zijn in het VNV of de ss-Vlaanderen collaborerende gewezen medestanders. Voorzitter werd Constant van Raemdonck, een fabrikant uit Sint-Niklaas, die voor de oorlog bevriend was met Van Severen maar die niet aan politiek deed. Ondervoorzitter was de Tieltse aannemer Honoré Debusschere, die voor de oorlog Van Severen financierde. Als vrijgestelde secretaris belegde Delafortrie in heel Vlaanderen vergaderingen. Bij het VNV bestond de indruk dat Delafortrie trachtte een politieke beweging te stichten. Zelf beweerde hij buiten elke politiek te willen blijven en alleen de bestudering en herdenking van Van Severen na te streven. Hij voerde niettemin actie tegen de VNV-collaboratie. Mede daardoor werd hij op 28 juli 1942 door de bezetter opgepakt. Op 23 september 1942 kwam hij weer vrij op voorwaarde dat hij zich niet meer zou inlaten met het Genootschap. Als secretaris werd hij opgevolgd door Juliaan Verplaetse, een journalist bij *Le Soir* en voor de oorlog de Berlijnse contactpersoon van Van Severen. In 1944 werd Van Raemdonck als voorzitter opgevolgd door Debusschere. Het Genootschap leed een sluimerend bestaan dat door de bezetter werd gedoogd. Er werden af en toe nog wel gedrukte mededelingen verspreid, algemene vergaderingen gehouden en een herdenkingsplechtigheid georganiseerd te Brussel op 30 mei 1943. Bij de bevrijding werden Verplaetse en Debusschere aangehouden. Delafortrie probeerde vruchteloos de werking weer op te starten.

LITERATUUR: L. Delafortrie, *Het Genootschap Joris Van Severen. Dinaso-actie tijdens de bezetting*, 1989.

BRUNO DE WEVER